

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THỊ NGỌC LAN

SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP THẢO LUẬN
NHÓM TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN
Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HÀM LONG,
THÀNH PHỐ BẮC NINH

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN, 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ NGỌC LAN

**SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP THẢO LUẬN
NHÓM TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN
Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HÀM LONG,
THÀNH PHỐ BẮC NINH**

**Ngành: Lý luận và Phương pháp dạy học bộ môn Lý luận Chính trị
Mã số: 8140111**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. VŨ THỊ TÙNG HOA

THÁI NGUYÊN, 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Luận văn này do bản thân tôi thực hiện dưới sự hướng dẫn khoa học của TS. Vũ Thị Tùng Hoa - nguyên giảng viên Khoa Giáo dục Chính trị, Trường Đại học Sư phạm, Đại học Thái Nguyên. Các kết quả nghiên cứu được trình bày trong luận văn là trung thực và chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình nào khác. Mọi thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2019

Tác giả

Nguyễn Thị Ngọc Lan

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn và được phép bảo vệ, em đã nhận được sự giúp đỡ của nhiều cá nhân, tập thể và cơ quan đơn vị.

Trước hết, em xin trân trọng cảm ơn cô giáo TS. Vũ Thị Tùng Hoa đã quan tâm giúp đỡ, định hướng, góp ý cho em trong suốt thời gian làm luận văn.

Em xin trân trọng cảm ơn các thầy, cô giáo giảng dạy lớp cao học Lý luận và Phương pháp dạy học bộ môn Lý luận Chính trị, trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã giảng dạy, giáo dục, cung cấp tri thức cho em trong suốt thời gian học tập tại trường.

Sau cùng, tôi xin chân thành cảm ơn gia đình, bạn bè, đồng nghiệp, Ban giám hiệu nhà trường và các em học sinh khối 10 trường THPT Hàm Long, thành phố Bắc Ninh đã động viên, giúp đỡ và tạo mọi điều kiện cho tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện luận văn.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2019

Tác giả

Nguyễn Thị Ngọc Lan

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	v
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ, HÌNH VẼ.....	vi
MỞ ĐẦU.....	1
1. Lí do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài.....	4
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài	5
4. Cơ sở lí luận và phương pháp nghiên cứu của đề tài.....	5
5. Những luận điểm cơ bản và đóng góp mới của đề tài:.....	5
6. Kết cấu của đề tài.....	6
Chương 1	7
CƠ SỞ LÍ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA VIỆC SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP THẢO LUẬN NHÓM TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN.....	7
1.1. Tổng quan tình hình nghiên cứu	7
<i>1.1.1. Tình hình nghiên cứu ngoài nước</i>	<i>7</i>
<i>1.1.2. Tình hình nghiên cứu trong nước</i>	<i>8</i>
1.2. Quan niệm về phương pháp dạy học và phương pháp thảo luận nhóm.....	10
<i>1.2.1. Phương pháp và phương pháp dạy học.....</i>	<i>10</i>
<i>1.2.1.1. Phương pháp</i>	<i>10</i>
<i>1.2.1.2. Phương pháp dạy học</i>	<i>11</i>
<i>1.2.1.3. Phương pháp dạy học giáo dục công dân</i>	<i>13</i>

<i>1.2.2. Phương pháp thảo luận nhóm</i>	15
1.3. Phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học môn GDCD	17
<i>1.3.1. Quan niệm về phương pháp dạy học tích cực và sự cần thiết của việc tích cực hóa phương pháp thảo luận nhóm</i>	17
<i>1.3.1.1. Quan niệm về phương pháp dạy học tích cực</i>	17
<i>1.3.1.2. Sự cần thiết của việc tích cực hóa phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học môn Giáo dục công dân, phần “Công dân với đạo đức”</i>	21
<i>1.3.2. Nội dung tích cực hóa phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học môn Giáo dục Công dân, phần “Công dân với đạo đức”</i>	22
Kết luận chương 1	28
Chương 2	29
THỰC TRẠNG VẬN DỤNG PHƯƠNG PHÁP THẢO LUẬN NHÓM TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN, PHẦN “CÔNG DÂN VỚI ĐẠO ĐỨC” Ở TRƯỜNG THPT HÀM LONG THÀNH PHỐ	29
BẮC NINH VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA	29
2.1. Thực trạng sử dụng phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học môn Giáo dục Công dân, phần “Công dân với đạo đức” ở trường THPT Hàm Long, thành phố Bắc Ninh	29
<i>2.1.1. Khái quát về Trường THPT Hàm Long, thành phố Bắc Ninh</i>	29
<i>2.1.2. Tình hình vận dụng PP thảo luận nhóm trong dạy học môn GDCD, phần “Công dân với đạo đức” ở trường THPT Hàm Long, thành phố Bắc Ninh</i>	33
<i>2.1.3. Nguyên nhân của thực trạng về sử dụng phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học phần “Công dân với đạo đức” ở trường THPT Hàm Long, thành phố Bắc ninh</i>	38

2.2. Sự cần thiết phải đổi mới phương pháp thảo luận nhóm trong dạy học môn GDCD, phần “Công dân với đạo đức” ở trường THPT Hàm Long, thành phố Bắc Ninh	39
Kết luận chương 2	44
Chương 3	45
THỰC NGHIỆM QUÁ TRÌNH SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP	45
THẢO LUẬN NHÓM TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN, PHẦN “CÔNG DÂN VỚI ĐẠO ĐỨC” Ở TRƯỜNG THPT HÀM LONG THÀNH PHỐ BẮC NINH - ĐỀ XUẤT VÀ KHUYẾN NGHỊ	45
3.1. Kế hoạch thực nghiệm	45
3.1.1. Giả thuyết thực nghiệm	45
3.1.2. Mục đích thực nghiệm	45
3.1.3. Thời gian, địa điểm, kế hoạch thực nghiệm, đối tượng thực nghiệm và đối chứng	45
3.1.3.1. Thời gian thực nghiệm: vào tuần 5, 6 của học kì 2 năm học 2018-2019.	45
3.1.3.2. Địa điểm thực nghiệm: Trường THPT Hàm Long, thành phố Bắc Ninh.	45
3.1.3.3. Đối tượng thực nghiệm: Học sinh khối 10 của trường THPT Hàm Long	46
3.1.3.4. Kế hoạch thực nghiệm:	46
3.2. Nội dung, địa chỉ và giáo án thực nghiệm	46
3.2.1. Những nội dung đổi mới cần thực nghiệm	46
3.2.2. Địa chỉ thực nghiệm	46
3.2.3. Giáo án lớp đối chứng (Giáo án chi tiết xem phần phụ lục)	47
3.2.3.1. Mục tiêu của bài học	47
3.2.3.2. Nội dung dạy học	48

3.2.3.3. Phương pháp và phương tiện dạy học:	49
3.2.3.4. Các bước tiến hành dạy và học:	49
3.2.4. Thiết kế giáo án thực nghiệm (Giáo án chi tiết xem phần phụ lục)	54
3.2.4.1. Mục tiêu bài học	56
3.2.4.2. Nội dung kiến thức.....	57
3.2.4.3. Phương pháp và phương tiện dạy học.....	58
3.2.4.4. Các bước tiến hành dạy và học	58
3.3. Tổ chức thực nghiệm	67
3.3.1. Khảo sát lớp thực nghiệm và lớp đối chứng	67
3.3.2. Tổ chức dạy học thực nghiệm và dạy lớp đối chứng	68
3.3.3. Phân tích, đánh giá kết quả sau thực nghiệm	71
3.3.4. Trưng cầu ý kiến.....	76
Kết luận chương 3	78
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	79
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	82
PHỤ LỤC	1

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

GV	:	Giáo viên
HS	:	Học sinh
GDCD	:	Giáo dục công dân
THPT	:	Trung học phổ thông
TN	:	Thực nghiệm
ĐC	:	Đối chứng
PP	:	Phương pháp
PPDH	:	Phương pháp dạy học
PPTL	:	Phương pháp thảo luận
NXB	:	Nhà xuất bản

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Thực trạng nhận thức của học sinh về môn giáo dục công dân.....	35
Bảng 2.2.	Thái độ học tập môn giáo dục công dân của học sinh.....	36
Bảng 2.3.	Học sinh đánh giá về cách thức dạy học của giáo viên bộ môn	36
Bảng 2.4.	Tìm hiểu về những khó khăn mà học sinh gặp phải trong giờ học có sử dụng phương pháp thảo luận nhóm.	37
Bảng 2.5.	Thực trạng về kỹ năng thảo luận nhóm theo nhận xét của học sinh	38
Bảng 3.1.	Kết quả kiểm tra của lớp thực nghiệm và lớp đối chứng.....	67
Bảng 3.2.	Kết quả kiểm tra sau thực nghiệm tiết 1 bài 12	72
Bảng 3.3.	Kết quả kiểm tra sau thực nghiệm lần 2 tiết 2 của bài 12.....	74
Bảng 3.4.	Kết quả học tập của nhóm lớp thực nghiệm qua các bài kiểm tra thực nghiệm.....	75
Bảng 3.5.	Kết quả trưng cầu ý kiến của giáo viên	77
Bảng 3.6.	Thái độ học tập của học sinh	77